

København, den 25. august 2017

Lagmand Aksel V. Johannesen
Lagmandens Kontor
Postboks 64
FO – 110 Tórshavn

Kære lagmand

Statsministeriet modtog den 29. juli 2017 udkastet til forslag til færøsk forfatning.

Justitsministeriet har foretaget en forfatningsretlig vurdering af forslaget, som jeg vedlægger.

Det fremgår af Justitsministeriets notat af 9. august 2017, at der i det fremlagte forfatningsforslag primært er foretaget sproglige og tekniske ændringer samt ændringer, som vedrører interne processer på Færøerne, i forhold til forfatningsforslaget fra 2010. Justitsministeriet kan derfor i det væsentligste henvise til sit notat af 2. juni 2010 for en nærmere vurdering af de forfatningsmæssige overvejelser, som forslaget giver anledning til.

Det fremgår endvidere, at bestemmelser i forfatningsforslaget fortsat giver anledning til forfatningsretlige overvejelser.

Det følger af disse overvejelser, at såfremt bestemmelser i forfatningsforslaget ikke er forenelige med de retlige rammer, der følger af navnlig grundloven, hjemmestyreloven og overtagelsesloven, vil forslaget i Færøernes nuværende forfatningsmæssige situation – helt eller delvist – være uden retsvirkninger, selvom det måtte blive gennemført.

Det fremgår imidlertid endvidere af Justitsministeriets notat, at den ændrede formulering i præamblen og den nye bestemmelse i § 57, 2. pkt., i forslaget må forstås således, at det er hensigten med forfatningsforslaget, at grundloven fortsat skal gælde for Færøerne med den højeste retskildemæssige værdi, og at forfatningen vil skulle fortolkes i overensstemmelse hermed. Justitsministeriet finder hermed, at forslaget sikrer, at der ikke bliver skabt tvivl om Færøernes forfatningsmæssige situation.

Det er således Justitsministeriets vurdering, at forfatningsforslaget med det foreliggende indhold i præamblen og § 57, 2. pkt., tager højde for den forfatningsretlige stilling, som Færøerne har i rigsfællesskabet i dag – og som ikke ændres med forslaget. Derved er der skabt klarhed over forslaget status i den retlige trinfølge, der først ændres, hvis der måtte blive truffet beslutning om at oprette Færøerne som en selvstændig stat.

Jeg skal i den forbindelse fremhæve – som også nævnt i Justitsministeriets notat – at en eventuel beslutning om at oprette Færøerne som en selvstændig stat forudsætter, at proceduren efter grundlovens § 19 iagttages, således at Folketingets samtykke hertil indhentes.

For en god ordens skyld vil jeg i den forbindelse nævne, at regeringen naturligvis vil respektere, hvis det færøske folk på et tidspunkt måtte ønske, at Færøernes oprettes som en selvstændig stat. Det er en holdning, der efter min vurdering er meget bred enighed om blandt de politiske partier i Folketinget.

Det er samlet set Justitsministeriets juridiske vurdering, at forfatningsforslaget med de nævnte forudsætninger ikke rejser væsentlige forfatningsretlige spørgsmål.

Det er dog samtidig klart, at såfremt indholdet i de nævnte ændringer i præamblen og § 57, 2. pkt., ikke opretholdes, vil forslaget i alt væsentligt rejse de forfatningsretlige spørgsmål, som er omtalt i Justitsministeriets notat af 2. juni 2010.

Jeg vil gerne benytte anledningen til at bemærke, at jeg fuldt ud respekterer ønsket om en færøsk forfatning, som bl.a. kan udtrykke det færøske folks identitet.

Samtidig er det min opfattelse, at vi har et stærkt rigsfællesskab, hvor Færøerne har udstrakt selvstyre, som kan udvikles yderligere i den grad og i den takt, som Færøerne selv ønsker det. Og hvor vi samtidig samarbejder på de områder, der er til gavn for vores lande. Det er et fællesskab, jeg er stolt af, og som jeg ønsker at bevare og styrke.

Jeg er naturligvis opmærksom på, at ikke alle på Færøerne deler ønsket om at bevare rigsfællesskabet. Og jeg er også bekendt med, at ikke alle er enige i regeringens opfattelse af Færøernes gældende forfatningsretlige stilling i riget.

Ikke desto mindre er det efter min mening bemærkelsesværdigt, at forfatningsforslaget end ikke omtaler relationerne mellem Danmark og Færøerne.

Ud fra disse politiske betragtninger havde jeg derfor gerne set, at forfatningsforslaget mere eksplicit afspejler, at Færøerne i dag er en del af rigsfællesskabet med Danmark og Grønland.

Afslutningsvis vil jeg bede om, at regeringen holdes orienteret, såfremt der under arbejdet med forfatningsforslaget opstår en situation, der kan give anledning til tvivl om Færøernes forfatningsmæssige situation.

Med venlig hilsen

Lars Løkke Rasmussen